

Investigating the model of professional competencies of student teachers of Farhangian University of Bushehr province

Masoumeh Ahmadipour: PhD student, Department of Curriculum Planning, Lamerd Branch, Islamic Azad University, Lamerd, Iran.

Seyed Ahmad Hashemi*: Faculty member, Department of Curriculum Planning, Lamerd Branch, Islamic Azad University, Lamerd, Iran.

Mokhtar Ranjbar: Faculty member, Department of Management, Lamerd Branch, Islamic Azad University, Lamerd, Iran.

Mohammad Behroozi: Faculty member, Department of Management, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.

Abstract: The role of professional competence in changing the educational system is very decisive and irreplaceable. Achieving the goals of the education system is not possible without teachers having professional capabilities and competencies. The role of professional competence is reflected and manifested in teacher performance. This study was conducted with the aim of validating the model of professional competencies of student teachers at Farhangian University of Bushehr province. The statistical population of the research included professors, experts and student entrants of 2017, 2018 and 2019. Participants were selected through random sampling, and data were collected using a researcher-made questionnaire. Descriptive and inferential statistical methods were used to analyze the data in SPSS.20 and SmartPLS.2 statistical software. In order to answer the research questions and test the hypotheses and the suitability of the model, inferential statistics, structural equation modeling, and partial least squares (PLS) method were used. Based on the obtained results, the necessity of gaining professional competence had a significant effect on the concepts of professional competence. The concepts of professional competence, student teacher characteristics in implementing the goals, and factors contributing to strengthening professional competence have a significant effect on the components of professional competence. The components of professional competence have a significant effect on the role of professional competence in changing the educational system.

Keywords: Professional qualifications, Student teachers, Farhangian University.

***Corresponding author:** Faculty member, Department of Curriculum Planning, Lamerd Branch, Islamic Azad University, Lamerd, Iran.

Email: hashemi@iaulamerd.ac.ir

مقدمه

مربیان از ارکان اصلی فرآیند یاددهی-یادگیری هستند که نقش انکارناپذیری در کیفیت‌زایی یا کیفیت-زایی نظام آموزشی ایفا می‌کنند. یونسکو آموزش را کلید توسعه جوامع و مسیری می‌داند که افراد را برای تحقق توانایی‌ها و افزایش کنترل بر تصمیمات اثرگذار بر آنها توانمند می‌سازد. این در حالی است که برای آموزش و ایجاد یادگیری پایدار باید معلمان سیستم آموزشی یکسری اطلاعات دانشی و مهارتی را داشته باشند که به آن دانش حرفه‌ای یا شایستگی حرفه‌ای معلم (شایستگی-های شغلی معلم)، می‌گویند، در عین حال که تربیت دانش‌آموزان توانا یکی از دغدغه‌های نظام آموزش و پرورش می‌باشد. برای اینکه بتوانیم افراد متخصص و کارآفرین داشته باشیم، باید افراد در مدارس به شیوه صحیح و علمی آموزش دیده باشند تا بتوانند نقش خود را در بازار کار و جامعه درست ایفا کنند. این امر مستلزم اصلاح شیوه‌های تدریس و افزایش مهارت معلمان و مدرسان می‌باشد و با در نظر داشتن اینکه افراد بی‌شماری تحصیل می‌کنند و می‌خواهند کار خوب داشته باشند، دولت‌ها به احتمال زیاد مردم، سیستم آموزشی و مخصوصاً معلمان و مدیران را مسئول مستقیم یادگیری یا عدم یادگیری آنها می‌دانند (ابوالحسنی و جوادی‌پور 1398).

نقش معلمان در پرورش انسان‌های جوامع مختلف از گذشته تاکنون بسیار مهم و تأثیرگذار بوده است، طوری که معلم به‌عنوان یکی از ارکان اصلی نظام آموزش و پرورش شناخته می‌شود. جایگاه و منزلت شغل معلمی در مقام حرفه بر همگان آشکار است. جهان به سرعت دگرگون می‌شود و معلمان نیز موظفند در سرتاسر عمر خود، دانش خویش را روزآمد کنند. این جاست که توسعه حرفه‌ای مفهوم می‌یابد. فعالیتی که منجر به حرفه‌ای‌تر شدن معلمان می‌گردد. توسعه حرفه‌ای معلمان به فرآیندها و فعالیت‌های طرح‌ریزی شده به منظور افزایش دانش، مهارت و نگرش‌های حرفه‌ای معلمان گفته می‌شود

که بتوانند موجب بهبودی یادگیری دانش‌آموزان شوند. این توضیح دامنه وسیعی برای توسعه حرفه‌ای معلمان قائل است، با این حال رویکردهای جدید نسبت به توسعه حرفه‌ای، طرفدار یادگیری مادام‌العمر بوده و یادگیری حرفه‌ای را مداخله‌ای کوتاه‌مدت نمی‌دانند، بلکه توسعه حرفه‌ای معلمان را فعالیت بلندمدت می‌دانند که دامنه آن، آموزش معلمان در دانشگاه تا دوره‌های ضمن خدمت در هنگام اشتغال و مطالعه فردی معلمان را در برمی‌گیرد. بنابراین، لازمه توسعه حرفه‌ای مداوم معلمان، داشتن صلاحیت‌های حرفه‌ای است (کاشی نهنجی و همکاران 1397).

از سوی دیگر، امروزه فرایند جهانی شدن، راه را به سوی جامعه‌ای دانش‌مدار می‌گشاید که در آن دانش و اطلاعات، محور رشد و توسعه هر جامعه‌ای خواهد بود. بدیهی است رویارویی با چالش‌های جوامع دانش‌مدار، نیازمند بازنگری و طراحی مجدد نظام‌های آموزشی و فرایند آموزش است. ایجاد تغییرات متناسب با تحولات فناوری در عرصه اطلاعات و ارتباطات، یکی از محورهای جدی تغییر در قرن بیست و یکم است. دست‌اندرکاران نظام‌های آموزشی بر این نکته تأکید می‌ورزند که می‌توان با به کارگیری ابزارهای اطلاعاتی روزآمد، قابلیت‌ها و شایستگی‌های متناسب با نوآوری‌ها را در معلمان به وجود آورد. در آرمان‌هایی که از سوی صاحب‌نظران برای نظام‌های تعلیم و تربیت مطرح می‌شود، از معلم به‌عنوان نقطه اتکای هر تغییر و تحولی یاد می‌شود. معلم در گذشته، تنها یک وظیفه داشت و آن تربیت و نهادینه کردن افراد متعلق به یک کشور بود؛ در حالی که امروز، وظیفه اصلی معلم تبدیل فرد به شهروندی جهانی است؛ شهروندی که متعلق به جامعه بین‌الملل در حال شدن است. برای تربیت دانش‌آموزانی که قادر به طبقه‌بندی اطلاعات، پردازش و پیش‌بینی آن باشند، معلمان باید در نقش خود بازنگری کنند و به جای سخنرانی، به راهنمایی دانش‌آموزان روی آورند. آنان باید اطلاعات و فناوری‌های جدید را در کلاس درس به کار گیرند. بدین‌سان، امروزه تدریس در آموزش و

ملی پارک سرویس امپلویز، صلاحیت را مجموعه‌ای از دانش، مهارت، توانایی در شغلی خاص می‌داند که به شخص اجازه می‌دهد تا به موفقیت در انجام وظایف دست یابد. صلاحیت‌های معلمی را می‌توان در سه حیطه صلاحیت‌های شناختی، صلاحیت‌های عاطفی، صلاحیت‌های مهارتی طبقه‌بندی نمود (فرزانه و همکاران 1393). هانتلی (2008)، قابلیت‌های معلمان را در سه زمینه دانش حرفه‌ای، عمل حرفه‌ای و تعهد حرفه‌ای دسته‌بندی کرده است.

فرآیند توسعه دانش و معلومات نظری به گونه معمول از راه تحصیل در سطوح دانشگاهی حاصل می‌شود، توسعه دانش و معلومات زیربنای توسعه مهارت‌ها و نگرش به شمار می‌آید (دهدار و همکاران 1397، دیبایی صابر و همکاران 1395).

معلمان تصمیمات خود را در چارچوبی از مجموعه ارزش‌ها اتخاذ می‌کنند. این ارزش‌ها و نگرش‌ها از مهمترین وجوه تمایز معلمان از یکدیگر است. به عبارتی نگرش عبارت از تصویر ذهنی انسان از دنیا و پیرامون آن است. از جمله برخی از این نگرش‌ها که بر رفتار و تصمیم‌گیری معلمان موثر است عبارت‌اند از: محترم شمردن تعلیم و تربیت، نحوه پایبندی به اخلاق حرفه‌ای (دهدار و همکاران 1397). مهارت عبارت از توانایی پیاده‌سازی علم در عمل است. مهارت از راه تکرار کاربرد دانش در محیط به دست آمده و توسعه می‌یابد. توسعه مهارت منجر به بهبود کیفیت عملکرد می‌شود، بدون آن، در بسیاری از موارد، معلومات، منشأ تأثیر زیادی نخواهند بود. برای مثال هیچ معلمی بدون به کارگیری و تجربه کردن کار تیمی در عمل، نمی‌تواند مهارت کار تیمی را با مطالعه کسب کند (دهدار و همکاران 1397، دیبایی صابر و همکاران 1395).

توانایی خصلتی باثبات و وسیع را مصور می‌سازد که شخص را برای دستیابی و نهایت عملکرد در مشاغل فیزیکی و فکری مفید می‌سازد. در واقع، توانایی و مهارت مشابه هم بوده و تفاوت آنها در این است که مهارت

پرورش فقط «تدریس و یاددادن» نیست، بلکه «برانگیختن و راهنمایی یادگیری و یادگیرندگان» است. معلم موفق، معلمی نیست که تنها آموزش می‌دهد، بلکه کسی است که فرصت‌های یادگیری را فراهم می‌سازد (دانش‌پژوه و فرزاد 1385). لذا، این پژوهش به اعتباربخشی الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان استان بوشهر می‌پردازد.

واژه صلاحیت تا سال 1986، در فهرست و نمایه اکثر کتاب‌های مدیریتی وجود نداشت؛ اما در طول دهه 1990، مدل‌های مبتنی بر صلاحیت و شایستگی رفته رفته جای خود را در ادبیات مدیریتی پیدا کردند. در طول زمان، رویکردهای مبتنی بر شایستگی به ابزارهای اساسی و حیاتی در کارکردهای سازمانی همچون برنامه‌ریزی نیروی انسانی، برنامه‌ریزی جانشینی و ارزیابی عملکرد تبدیل شدند؛ تا اینکه پس از طرح شایستگی مک‌کلند، بویاتزیس این اصطلاح را متداول و مشهور کرد و سپس وودروف در سال 1991، شایستگی را ترکیبی از انگیزه، خصیصه، مهارت، خودپنداری، نقش اجتماعی و دانش دانست که این خود مجالی برای بحث و مناظره درباره شایستگی‌ها به وجود آورد (پورکریمی و همکاران 1395). توانایی معلم در برآوردن نیازها و مطالبات حرفه تدریس به میزان کافی و با استفاده از مجموعه‌ای یکپارچه از دانش، مهارت و نگرش گفته می‌شود به طوری که این مجموعه در عملکرد و بازتاب معلم تجلی یابد (فرزانه و همکاران 1394). فرهنگ آکسفورد، صلاحیت را به عنوان قدرت، توانایی و ظرفیت انجام دادن وظیفه تعریف می‌کند. کیو، صلاحیت را نتیجه بکار بردن دانش و مهارت به طور مناسب (صلاحیت = مهارت + دانش) می‌داند (فرزانه و همکاران 1393).

نیچ ولد صلاحیت حرفه‌ای را توانایی معلم در برآوردن نیازها و مطالبات حرفه‌ی تدریس به میزان کافی و با استفاده از مجموعه‌ای یکپارچه از دانش، مهارت و نگرش گفته است به طوری که این مجموعه در عملکرد و بازتاب معلم تجلی یابد (نیچ ولد و همکاران 2005). مؤسسه

معلمان» در آموزش ابتدائی و متوسطه را مبتنی بر هفت حوزه صلاحیت، شامل صلاحیت فردی؛ صلاحیت آموزشی؛ صلاحیت موضوعی و آموزشی؛ صلاحیت سازمانی؛ صلاحیت همکاری با همکاران؛ صلاحیت در همکاری با محیط مدرسه؛ صلاحیت بازخورد و توسعه، تدوین نمود (وقور کاشانی و همکاران 1398).

در نتایج پژوهش سلیمی و محمدیان شریف (1397)، مؤلفه‌های صلاحیت‌های حرفه‌ای قدرت بالایی در پیش‌بینی اثربخشی معلمان دارند. پژوهش عسکری‌متین و کیانی (1397)، مؤلفه‌های الگو صلاحیت حرفه‌ای معلمی را برنامه‌ریزی و آماده‌سازی برای آموزش، برنامه‌ریزی و طراحی برای یادگیری؛ مدیریت پیرامون و محیط یادگیری، آموزش اثربخش، مسئولیت سازمانی و توسعه حرفه‌ای، سرمایه اجتماعی و فعالیت فرهنگی و معنویت معرفی می‌کند.

نقش معلمان در پرورش انسان‌های جوامع مختلف از گذشته تاکنون بسیار مهم و تأثیرگذار بوده است، طوری که معلم به‌عنوان یکی از ارکان اصلی نظام آموزش و پرورش شناخته می‌شود. جایگاه و منزلت شغل معلمی در مقام حرفه بر همگان آشکار است. جهان به سرعت دگرگون می‌شود و معلمان نیز موظفند در سرتاسر عمر خود، دانش خویش را روزآمد کنند، بنابراین با توجه به مطالب ارائه شده و همچنین با توجه به خلأ‌های پژوهشی در رابطه با صلاحیت‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان، اهمیت و ضرورت پژوهشی در رابطه با صلاحیت‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان مشهود است. لذا هدف از پژوهش حاضر، بررسی الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان استان بوشهر بود.

روش کار

با توجه به موضوع پژوهش و فرضیه‌ها، تحقیق حاضر در دسته پژوهش‌های کاربردی قرار می‌گیرد، که اطلاعات آن به شیوه میدانی جمع‌آوری گردیده است. این پژوهش، مبتنی بر متغیرهای مطرح شده، از پرسشنامه‌ای که شامل 28 گویه در 6 بخش، ضرورت کسب صلاحیت حرفه‌

ظرفیتی خاص برای انجام فیزیکی کارهاست، اما توانایی ظرفیت انجام کارهای فکری را مشخص می‌سازد (دهدار و همکاران 1397، دیبایی صابر و همکاران 1395). ویژگی‌های شخصیتی شامل تمایلات، خلق و خو و ویژگی‌های شخصیتی مثل خود آگاهی و اعتماد بنفس است (دهدار و همکاران 1397، دیبایی صابر و همکاران 1395). ملایی-نژاد در سال 1391 سه دسته صلاحیت‌های حرفه‌ای را برای معلمان طبقه‌بندی نمودند که به شرح ذیل می‌باشد. (ملایی‌نژاد 1391)

از آنجا که راهکارهای رشد شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان، در تجارب و نظرات بزرگان و صاحب‌نظران رشته‌های تعلیم و تربیت در کشورهای مختلف بررسی شده است، برای شناسایی و استفاده از آنها، راهکارهای اتخاذ شده در بعضی از کشورها ارائه می‌گردد (وقور کاشانی و همکاران 1398) در «استرالیا»، انواع برنامه‌های رشد معلم از نظر وسعت، محتوا، سبک ارائه، نتایج، باهم متفاوت است. این برنامه‌ها به صورت‌های رسمی و غیررسمی، کوتاه‌مدت یا بلندمدت، با برنامه‌ریزی منظم یا بدن برنامه‌ریزی است. فعالیت‌های رشد معلم معمولاً به صورت مرکزی برنامه‌ریزی شده و ارائه می‌گردد. «دوره‌های کوتاه‌تر و کارگاه‌ها»، مقصود خاصی دارند که با هدف ایجاد گرایش، انتشار اطلاعات یا آموزش مهارت‌های خاص همراه است. «برنامه‌های طولانی‌تر، متمرکزتر و رسمی‌تر» در سطح آموزش عالی متمرکز بوده و در سطح رشته‌ها و گروه‌های آموزشی برگزار می‌شوند. در حالی که بعضی از برنامه‌های دیگر، به صورت میان رشته‌ای طراحی می‌شوند. در استرالیا، مؤسسه معلمان ولز، تحت نظر اداره آموزش و تربیت ولز، در سال 2004 تأسیس شد و همه‌ی معلمان باید از حیث صلاحیت‌های حرفه‌ای، از طرف آن مرکز تأیید شوند. «ساختار چارچوب استانداردهای حرفه‌ای» آنها مبتنی بر هفت عنصر و شامل سه حوزه‌ی دانش حرفه‌ای، عملکرد حرفه‌ای و تعهد حرفه‌ای است (وقور کاشانی و همکاران 1398). در «هلند»، بنیاد هلندی صلاحیت حرفه‌ای معلم، «مجموعه‌ای از نیازهای حرفه‌ای

آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. همچنین زمان تکمیل پرسشنامه ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال ها، شرکت کنندگان در مورد خروج از پژوهش در هر زمان و ارائه اطلاعات فردی مختار بودند و به آنها اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه میماند و این امر نیز کاملاً رعایت شد. پژوهش حاضر با کد اخلاق IR.IAU.TMU.REC.1400.201 ثبت شد.

یافته ها

خلاصه نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل توصیفی متغیرهای جمعیت شناختی شرکت کنندگان در این پژوهش شامل: 102 مرد و 177 زن، بیشتر شرکت کنندگان در این پژوهش را زنان تشکیل می دهد که حدود 63.4 درصد کل نمونه آماری است. بررسی و تحلیل داده های گردآوری شده نشان که از مجموع نمونه آماری، بیشترین فراوانی تحصیلات مربوط به سایر تحصیلات بوده که 139 نفر و 49.8 درصد را به خود اختصاص داده است. همچنین کمترین تعداد مربوط به تحصیلات کاردانی می باشد که 3 نفر را شامل می گردد. همچنین نمونه آماری بیشترین فراوانی مربوط به نوع تحصیلات، تربیت معلم با 140 نفر می باشد.

توصیف شاخص های پژوهش: پیش از آزمون فرضیه های تحقیق، آمار توصیفی متغیرهای مورد استفاده در تحقیق مورد بررسی قرار گرفت. بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش: برای اجرای روش های آماری و محاسبه آماره آزمون مناسب و استنتاج منطقی درباره فرضیه های پژوهش مهمترین عمل قبل از هر اقدامی، انتخاب روش آماری مناسب برای پژوهش است برای این منظور آگاهی از توزیع داده ها از اولویت اساسی برخوردار است. برای همین منظور در این پژوهش از آزمون معتبر کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی فرض نرمال بودن داده های پژوهش استفاده شده است در این آزمون با توجه به فرضیات زیر گام به بررسی نرمال بودن داده ها نهاده شده است.

ای ، مفاهیم صلاحیت حرفه ای، مولفه های صلاحیت حرفه ای ، خصوصیات دانشجو-معلم در اجرای اهداف ، عوامل تقویت صلاحیت حرفه ای و نقش صلاحیت حرفه ای در تغییر نظام آموزشی است. برای سنجش گویه های این تحقیق از مقیاس 5 گزینه ای لیکرت که یکی از رایج ترین مقیاس های اندازه گیری نگرش است ، استفاده شده است . برای سنجش روایی (اعتبار) اندازه گیری متغیرها به روایی محتوایی و سازه توجه شده است. بدین صورت که جهت تست روایی محتوایی از نظر خبرگان استفاده شده است. ضمن اینکه اعتبار سازه از طریق تحلیل عاملی تاییدی مورد بررسی قرار گرفته تا محقق مطمئن گردد که تمامی سوالات و آیتم ها به متغیر مربوطه تعلق دارد. ضریب آلفای کرونباخ نیز جهت اطمینان از پایایی متغیرهای تحقیق مورد استفاده قرار گرفته است و از آنجایی که ضرایب آلفای کرونباخ برای تمامی متغیرهای تحقیق بالای 0/7 بود، بنابراین می توان نتیجه گرفت ابزار اندازه گیری متغیرها از پایایی خوبی برخوردار است . جامعه آماری تحقیق اساتید ، کارشناسان و دانشجویان ورودی 96،97 و 98 می باشند. داده های تحقیق با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته و به روش نمونه گیری تصادفی ، جمع آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. پس از تعیین حجم نمونه در مجموع تعداد 279 پرسشنامه جهت پاسخدهی در سایت پرس لاین بارگزاری گردید. برای تجزیه و تحلیل داده های تحقیق از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. برای آزمون فرضیه ها از مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شده است. همچنین در این مطالعه سوالات به عنوان متغیر مشاهده شده و متغیرهای اصلی به عنوان متغیرهای مکنون در نظر گرفته شده است . در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش معادلات ساختاری به وسیله نرم افزار PLS و برای بررسی آمار توصیفی داده ها (شاخص آماری و پراکندگی و تهیه جدول و نمودارها) و همچنین پایایی پرسشنامه از نرم افزار SPSS استفاده شده است. در این پژوهش موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت

داده های مورد نظر مناسب نیستند. با توجه به شاخص بدست آمده ($KMO=0.798$)، نشان می دهد که تعداد داده ها برای تحلیل عاملی مناسب هستند.

فرضیه «ماتریس همبستگی متغیرهای مشاهده شده واحد است» را مورد آزمون قرار می دهد. این آزمون تأیید می کند که متغیرها با یکدیگر ارتباط ندارند که این امر از طریق معنی داری آزمون کای دو بدست می آید. اگر سطح معنی داری در آزمون بارتلت کمتر از 5 درصد باشد ماتریس همبستگی، واحد نخواهد بود یعنی بین متغیرها ارتباط وجود دارد و فرض صفر آماری رد خواهد شد.

میان متغیرها ارتباطی وجود ندارد = H_0

H_1 = میان متغیرها ارتباط وجود دارد

با توجه سطح معناداری آزمون 0/000 شده است این بدان معنی است که فرض صفر رد می شود و میان متغیرها ارتباط معناداری وجود دارد.

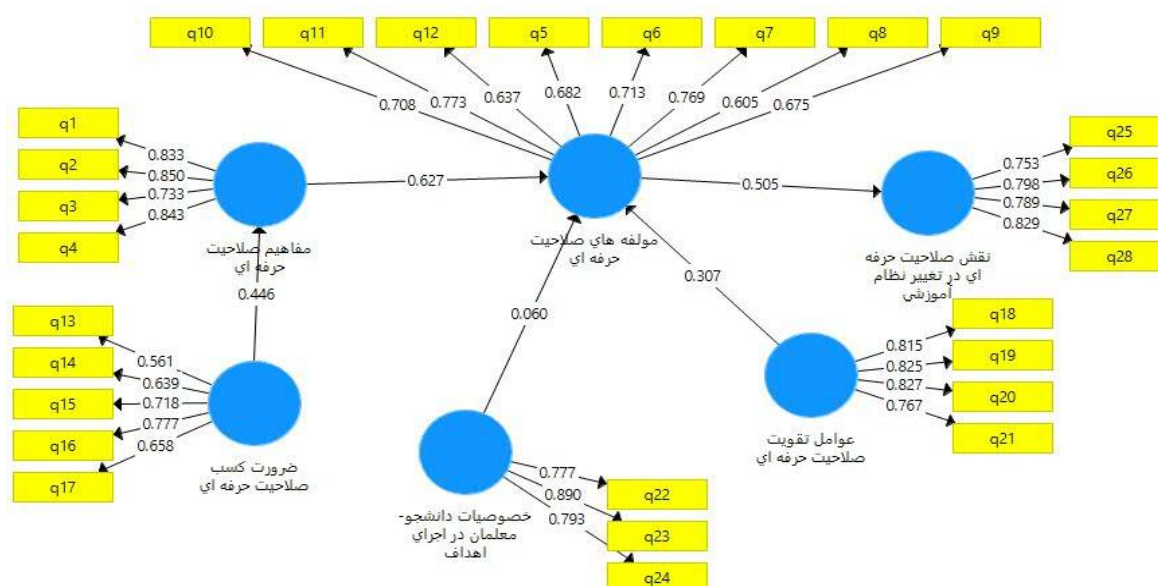
برازش مدل: منظور از برازش مدل این است که تا چه حد یک مدل با داده های مربوطه سازگاری و توافق دارد. لذا در این قسمت به ارزیابی برازش مدل مفروض پژوهش پرداخته می شود تا از سازگاری آن با داده های پژوهش اطمینان حاصل گردد و در نهایت پاسخ سوالات پژوهش استنتاج گردد. بررسی برازش مدل مفهومی پژوهش در دو مرحله صورت پذیرفته است. نخست ارزیابی برازش بخش اندازه گیری مدل و دوم ارزیابی برازش بخش ساختاری مدل، که در ادامه به تفصیل در مورد آنها بحث شده است.

آزمون فرضیات پژوهش: برای تأیید یا رد فرضیات تحقیق از آماره تی- استیودنت استفاده شده است. اگر مقدار آماره t بزرگتر از $\pm 1/96$ باشد، فرضیه مربوطه در سطح خطای 0/05 مورد تأیید در غیر این صورت مورد رد می گیرد.

با توجه به آزمون کولموگروف اسمیرنوف اگر سطح معناداری برای کلیه متغیرهای مستقل و وابسته بزرگتر از سطح خطای 5 درصد باشد فرضیه H_0 (داده ها دارای توزیع نرمال هستند) تأیید و در نتیجه توزیع داده ها نرمال می باشد. با توجه به مقادیر جدول فوق که سطح معناداری آزمون برای تمامی متغیرها کمتر از میزان 0/05 می باشد، میتوان بیان کرد که فرضیه H_0 رد شده و فرضیه H_1 (داده ها دارای توزیع نرمال نیستند) تأیید می گردد لذا توزیع متغیرها از توزیع نرمال پیروی نمی کنند. و برای بررسی روابط متغیرهای پژوهش و بررسی فرضیات از روش های ناپارامتری استفاده می شود.

بررسی روابط بین شاخص های پژوهش: در این بخش برای آزمون همبستگی به دلیل ناپارامتری بودن توزیع داده ها به وسیله آزمون همبستگی اسپیرمن به بررسی رابطه بین متغیرهای اصلی پرداخته شد. نتایج حاصل از همبستگی اسپیرمن بین متغیرهای اصلی پژوهش نشان داد که (کلیه اعداد بین صفر تا یک می باشند و سطح معنی داری ضرایب همبستگی کمتر از 5 درصد می باشد در نتیجه فرضیه صفر رد شده و فرضیه مقابل تأیید می شود و نشان می دهد بین کلیه متغیرهای پژوهش، همبستگی معنادار وجود دارد. در نتیجه امکان بررسی فرضیه ها با استفاده از روش معادلات ساختاری میسر است.

آزمون کفایت نمونه گیری: قبل از انجام تحلیل عاملی ابتدا باید اطمینان حاصل کرد که آیا تعداد داده های موجود برای تحلیل عاملی مناسب هستند یا خیر؟ برای این منظور از شاخص های KMO و آزمون بارتلت استفاده می کنیم. با توجه به مقدار سطح معناداری به این نتیجه می رسیم که داده های مورد نظر برای نمونه گیری مناسب هستند. آزمون KMO نشان می دهد که آیا تعداد داده های نمونه برای تحلیل عاملی مناسب هستند یا خیر. مقدار این شاخص در بین دامنه صفر تا یک متغیر است. اگر مقدار شاخص نزدیک به یک باشد (حداقل 0/6) داده های مورد نظر برای تحلیل عاملی مناسب هستند. در غیر این صورت (معمولاً کمتر از 0/6) نتایج تحلیل عاملی برای

شکل 1. مدل ساختاری در حالت تخمین استاندارد

Figure 1. Structural model in standard estimation mode

سازه محاسبه می شوند که اگر این مقدار برابر و یا بیشتر از مقدار 0.4 شود (هالند، 1999) موید این مطلب است که واریانس بین سازه و شاخص های آن از واریانس خطای اندازه گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی در مورد آن مدل اندازه گیری قابل قبول است. مشخص است بارهای عاملی متغیرهای باید بیش از 0.4 باشد تا در مدل باقی بمانند در غیر این صورت از مدل حذف می شوند یا مدل اصلاح می شود.

بخش ساختاری مدل: الف-با توجه به اینکه اعداد آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی (سازگاری درونی) و AVE همگی در بازه مربوطه قرار گرفته اند، می توان مناسب بودن وضعیت پایایی و روایی همگرایی مدل پژوهش را تایید کرد. ب-ضمناً بار عاملی هریک از سنجه های پژوهش جهت بررسی پایایی و روایی سازه ای به شرح جدول ذیل (جدول 6) آورده شده است. بارهای عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص های یک سازه با آن

جدول 1. بارهای عاملی متغیرهای هر سازه

Table 1. Factor loads of variables of each construct

بار عاملی	گروه	متغیرها	ردیف
0.833	q1	مفاهیم صلاحیت حرفه ای	1
0.850	q2		
0.733	q3		
0.843	q4		
0.682	q5	مولفه های صلاحیت حرفه ای	2
0.713	q6		
0.769	q7		
0.605	q8		
0.657	q9		
0.708	q10		
0.773	q11		
0.637	q12		
0.561	q13	ضرورت کسب صلاحیت حرفه ای	3
0.639	q14		
0.718	q15		
0.777	q22	خصوصیات دانشجو-معلمان در اجرای اهداف	
0.890	q23		
0.793	q24		
0.815	q18	عوامل تقویت صلاحیت حرفه ای	
0.825	q19		
0.827	q20		
0.767	q21		
0.753	q25	نیقش صلاحیت حرفه ای در تغییر نظام آموزشی	
0.798	q26		
0.829	q27		

0.777	q16	عوامل تقویت صلاحیت حرفه ای	4
0.658	q17		
0.815	q18		
0.825	q19		
0.827	q20		
0.767	q21		
0.777	q22	خصوصیات دانشجو-معلمان در اجرای اهداف	5
0.890	q23		
0.793	q24		
0.753	q25	نقش صلاحیت حرفه ای در تغییر نظام آموزشی	6
0.798	q26		
0.789	q27		
0.829	q28		
0.829	q28		

جدول 2. معیارهای نیکویی برازش مدل پژوهش

Table 2. Criteria for the research model goodness of fit

نتیجه	مقدار مشاهده شده	محدوده قابل قبول	متغیرها
برازش مناسب	0/072	کمتر از 0/08 (Hu & Bentler, 1999)	SRMR
برازش مناسب	1135/495	بیشتر از 1/96 (Hu & Bentler, 1999)	Chi-square
برازش مناسب	0/717	بیشتر از 0/25 (Bonett & Bentler, 1999)	NFI
برازش مناسب	0/513	بیشتر از 0/25 (Bonett & Bentler, 1999)	GOF

باشند، سازه‌ها تاثیر کافی بر یکدیگر گذاشته و از این راه فرضیه‌ها به درستی تأیید شوند. هنسلا و همکاران (۲۰۰۹) سه مقدار 0/02، 0/15 و 0/35 را به عنوان مقادیر قدرت پیش بینی کم، متوسط و قوی تعیین نموده اند. این مقدار برای متغیر خصوصیات دانشجو-معلمان در اجرای اهداف برابر 0/346، عوامل تقویت صلاحیت حرفه ای برابر 0/406، ضرورت کسب صلاحیت حرفه ای برابر 0/204، مفاهیم صلاحیت حرفه ای برابر 0/429، مولفه های صلاحیت حرفه ای برابر 0/329، برای متغیر نقش صلاحیت حرفه ای در تغییر نظام آموزشی برابر 0/374 که قوی و متوسط بودن این مقادیر نشان دهنده تناسب پیش بین برای این سازه‌ها می باشد.

جدول فوق شاخص‌های برازش مدل پژوهش را نشان می‌دهند. با توجه به مقادیر بدست آمده، داده‌های جمع‌آوری شده برای اندازه‌گیری متغیرهای پنهان از کفایت و برازش لازم برخوردارند و در نتیجه، نتایج حاصل از برآورد مدل پژوهش، قابل اتکا و مورد اعتماد می‌باشد.

بررسی تناسب پیش بین مدل: همچنین مقدار آماره Q^2 (استون-گیسر) که قدرت پیش بینی مدل در سازه‌های درون‌زا را مشخص می‌کند. مدل‌هایی که دارای برازش ساختاری قابل قبول هستند، باید قابلیت پیش‌بینی متغیرهای درون‌زای مدل را داشته باشند. بدین معنی که اگر در یک مدل، روابط بین سازه‌ها به درستی تعریف شده

جدول 3. مقادیر آماره استون کیسر متغیرهای پژوهش

Table 3. Values of Aston Geiser statistics for research variables

متغیرها	SSO	SSE	Q ² (=1-SSE/SSO) معیار استون کیسر	وضعیت
خصوصیات دانشجو-معلمان در اجرای اهداف	837.000	547.335	0.346	متوسط
ضرورت کسب صلاحیت حرفه ای	1,395.000	1,110.200	0.204	متوسط
عوامل تقویت صلاحیت حرفه ای	1,116.000	663.045	0.406	قوی
مفاهیم صلاحیت حرفه ای	1,116.000	637.154	0.429	قوی
مؤلفه های صلاحیت حرفه ای	2,232.000	1,497.070	0.329	متوسط
نقش صلاحیت حرفه ای در تغییر نظام آموزشی	1,116.000	698.759	0.374	قوی

بحث و نتیجه گیری

بر اساس نتایج پژوهش حاضر، کلیه فرضیه های تحقیق تایید میگردند، که با تحقیقات مرتبط بررسی شده همراستا می باشد. بر اساس نتایج بدست آمده ضرورت کسب صلاحیت حرفه ای بر مفاهیم صلاحیت حرفه ای، تأثیرمعناداری دارد. مفاهیم صلاحیت حرفه ای، خصوصیات دانشجو-معلمان در اجرای اهداف و عوامل تقویت صلاحیت حرفه ای بر مؤلفه های صلاحیت حرفه ای تأثیرمعناداری دارد. مؤلفه های صلاحیت حرفه ای بر نقش صلاحیت حرفه ای در تغییر نظام آموزشی تأثیرمعناداری دارد.

در نتایج پژوهش سلیمی و محمدیان شریف (1397)، مؤلفه های صلاحیت های حرفه ای قدرت بالایی در پیش بینی اثربخشی معلمان دارند. پژوهش عسکری متین و کیانی (1397)، مؤلفه های الگو صلاحیت حرفه ای معلمی را برنامه ریزی و آماده سازی برای آموزش، برنامه ریزی و طراحی برای یادگیری؛ مدیریت پیرامون و محیط یادگیری؛ آموزش اثربخش؛ مسئولیت سازمانی و توسعه حرفه ای؛ سرمایه اجتماعی و فعالیت فرهنگی و معنویت معرفی می کند.

در نتایج پژوهش فرزانه و همکاران (1394)، سه مؤلفه صلاحیت فکری، صلاحیت رفتاری و صلاحیت اخلاق حرفه ای سهم معناداری در پیش بینی توانمندی

روانشناختی دبیران دارند. نتایج پژوهش سبحانی نژاد (1394)، نشان داد که مجموعه صلاحیت های مورد نیاز مربیان و استادکاران را می توان در سه بعد صلاحیت های شخصی، صلاحیت های تخصصی- حرفه ای (با مؤلفه های دانش، بینش و توانش یا مهارت) و صلاحیت های اخلاقی- اعتقادی (با مؤلفه های وجدان کاری، توسعه توانمندی، اعتدال اجتماعی، روابط اجتماعی، انضباط اداری و ایمان درونی) طبقه بندی کرد.

نتایج پژوهش لی (2019)، نشان داد پروژه یادگیری تجربی بستر یادگیری مفیدی را فراهم می کند تا معلمان تازه کار بتوانند به مربیان مؤثر تبدیل شوند، برنامه ریزی کنند، آموزش دهند، تأمل و اظهار نظر کنند. تجربه یادگیری فاصله بین آنچه دانشجو معلمان در دانشگاه آموخته اند و آنچه در هنگام شروع شغل خود به آنها نیاز دارند، را پر می کند. همچنین، یک دوره یادگیری تجربی می تواند در برنامه آموزش اولیه معلم گنجانده شود، به طوری که آنها بتوانند فراتر از یادگیری برای تقویت و توسعه صلاحیت حرفه ای خود پرورش یابند. نتایج پژوهش اسنوک و همکاران (2019)، نشان داد برای تقویت حرفه ای معلم، نیاز به درک وسیعی از شغل معلمان است که بیانگر متخصص بودن معلمان در امر آموزش و یادگیری دانش آموزان می باشد، و معلمان بایستی در توسعه آموزش های جدید، سازماندهی آموزش و یادگیری و پشتیبانی و آموزش همکاران مشارکت داشته باشند.

learning: A performance-based approach to teacher development and school improvement. *ASCD*.

Askari M, Sajjad Kiani Gh. (2019). The standard model of teacher competence in the Islamic Republic of Iran, *Quarterly Journal of Education*, No. 134, Pp, 9-30. [In Persian]

Balakrishnan S. (2005). Competency based education system. In National Symposium on Engineering Education.

Clotfelter CT, Glennie EJ, Ladd HF & et al. (2008). Teacher bonuses and teacher retention in low-performing schools: Evidence from the North Carolina \$1,800 teacher bonus program. *Public Finance Review*, 36(1), 63-87.

Clotfelter CT, Ladd HF & Vigdor JL. (2007). Teacher credentials and student achievement: Longitudinal analysis with student fixed effects. *Economics of Education Review*, 26(6), 673-682.

Clotfelter CT, Ladd HF & Vigdor JL. (2010). Teacher credentials and student achievement in high school a cross-subject analysis with student fixed effects. *Journal of Human Resources*, 45(3), 655-681.

Cochran-Smith M. (2010). Toward a theory of teacher education for social justice. In *Second international handbook of educational change* (pp. 445-467). Springer, Dordrecht.

Cochran-Smith M, Piazza P & Power C. (2013, January). The politics of accountability: Assessing teacher education in the United States. In *The Educational Forum* (Vol. 77, No. 1, pp. 6-27). Taylor & Francis Group.

Daneshpajooch Z, Farzad V. (2006). Evaluation of professional skills of primary school teachers, *Quarterly Journal of Educational Innovations*, No. 18, Year 5, 135-169. [In Persian]

Danielson C & McGreal TL. (2000). Teacher evaluation to enhance professional practice. *Ascd*.

Dehdar M, Arbab I, Roshan Rai M, Lashkari A. (2017). Exploring Teachers' Competencies, *Shabak Scientific Journal*,

همچنین، افزایش حقوق و دستمزد، فرصت‌هایی برای معلم فراهم می‌سازد تا نقش‌های جدید را بپذیرند.

همچنین پیشنهاد می‌گردد ضرورت کسب صلاحیت حرفه‌ای و اهمیت آن در ارتقای نظام تعلیم و تربیت مورد توجه مدیران، اساتید و دانشجو معلمان قرار بگیرد. مفاهیم صلاحیت حرفه‌ای، در برنامه‌های آموزشی و فرهنگی دانشگاه به صورت کامل پوشش داده شود. خصوصیات دانشجو-معلمان در اجرای اهداف نظام آموزشی مورد بازنگری و اصلاح قرار بگیرد. عوامل تقویت صلاحیت حرفه‌ای مورد توجه و شرایط کاربردی شدن این عوامل فراهم شود. نقش صلاحیت حرفه‌ای در تغییر نظام آموزشی بسیار تعیین کننده و غیرقابل جایگزین است. از اینرو، کسب صلاحیت حرفه‌ای می‌تواند عملکرد نظام آموزشی را به گونه‌ای قابل توجه ارتقا دهد.

از جمله نقاط ضعف پژوهش می‌توان به محدود بودن جامعه آماری به استان بوشهر و همچنین محدودیت در انتخاب دانشجو به واسطه شرایط جغرافیایی اشاره کرد. با توجه به خلأهای پژوهشی در رابطه با موضوع و همچنین جامع و کاربردی بودن موضوع پژوهش می‌توان انتخاب مناسب موضوع پژوهش بررسی الگوی صلاحیت‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان استان بوشهر را از جمله نقاط قوت پژوهش حاضر دانست.

References

- Ababaf Z, Faraskhah M, Mehr Alizadeh Y. (2014). Reflecting on the professional competencies of teachers in curriculum studies, *Journal of Educational Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz*, Vol.6, No. 2, Pp.157-182. [In Persian]
- Abdollahi B, Dadjavi Tavakoli A, Youseliani GA. (2014). Identifying and validating the professional competencies of effective teachers, *Quarterly Journal of Educational Innovations*. [in Persian]
- Arends RI, Rigazio-DiGilio AJ. (2000). Beginning Teacher Induction: *Research and Examples of Contemporary Practice*.
- Aseltine JM, Faryniarz JO & Rigazio-DiGilio AJ. (2006). Supervision for

- Huntly H. (2008). Teachers' work: Beginning teachers' conceptions of competence. *The Australian Educational Researcher*, 35(1), 125-145.
- Irvani Sh, Sharafi Mr, Yari Dehnavi M, (2008). Why do teachers need to learn the philosophy of education? *Quarterly Journal of Education*, Vol. 24, No. 1, Serial 93, Pp. 33-67. [In Persian]
- Janloo RM. (2017). Development of human resources strategy using the theory of strategic reference points (Case study: Amirabad port), *Maritime Transportation Industry*, Vol. 3, No. 1, Pp. 36-44. [In Persian]
- Karami M, Momeni Mahmoudi H, Abedian I, Akram & et al. (2017). Designing the Competency Model of Automotive Industry Instructors, *Quarterly Journal of Human Resources Education and Development*, Fourth Year, No. 15, Pp. 1-24. [In Persian]
- Karimi F. (2008). Study of professional qualifications of primary school teachers, *Quarterly Journal of Leadership and Educational Management of Islamic Azad University*, Garmsar Branch, Second Year, No. 4, Pp. 151-166. [In Persian]
- Khoroshi P, Mohammadi Wendishi Z. (2016). A Study of Teacher Students' Professional Qualifications from the Perspective of Teachers and Students of Isfahan Farhangian University, *Quarterly Journal of Teacher Professional Development*, No. 2, Year 2, Pp. 1- 13. [In Persian]
- Khoroshi P, Nasr AR, Mirshah Jafari SE, Mousaipour, N. (2016). Investigating the professional competencies of student teachers from the perspective of teachers and students of Isfahan Farhangian University, *Journal of Teacher Professional Development*, No. 2, Year 2, 1-13., 163-186. [In Persian]
- Kiani GH, Mahdavi B, Ghafarsamar R. (2013). Comparing the fairness of different types of English language tests in high school, *Linguistic research*, Vol. 4, No.1, Pp. 181-202. [in Persian]
- Volume 4, Number 6, Series 37, 35-42. [In Persian]
- Dibaei Saber M, Abbasi E, Fathi V & et al. (2016). Explaining the components of teachers' professional competence and analyzing its place in the upstream documents of Iranian education, *Two Quarterly Journal of Education and Learning Research (Daneshvar Behavior)*, Vol. 13, No. 2, Consecutive 24, 109-123. [In Persian]
- Fallah A, Ahmadi P, Reza zadeh Shiraz FB. (2015). Identification of professional qualifications of preschool teachers, research and learning research (Daneshvar Behavior), *two scientific-research quarterly journals Shahed University*, Year 22, New Volume, No. 6, 165-182. [In Persian]
- Farzaneh M, Poor Karimi J, Ezzati M. (2015), The relationship between professional competencies and psychological competence of high school teachers in Shirvan, *Quarterly Journal of Research in School and Virtual Learning*, Second Year, No. 8, 69-88. [In Persian]
- Ghanizadeh Graili M, Jafari, Parivash Ghorchian NG. (2017). the effect of professional competencies on the improvement of high school teachers in Tehran province, *Management on organizational education*, sixth year, No. 1. Pp 51-72. [In Persian]
- Gjedia, R., & Gardinier, M. P. (2018). Mentoring and teachers' professional development in Albania. *European Journal of Education*, 53(1), 102-117.
- Hanushek EA, Kain JF, Rivkin SG & et al. (2007). Charter school quality and parental decision making with school choice. *Journal of public economics*. 91(5-6), 823-848.
- Hassannejad V. (2015). Study of professional qualifications of primary school teachers, *Proceedings of the National Conference on Primary Education*, 3216-3228. [In Persian]
- Hattie J. (2008). Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement. Routledge.

- Mousavi F, Abazari Z, (2017), A Study of the Relationship between Professors' Professional Competence and Cultural Engineering from the Perspective of PhD Students of Tehran University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences and Islamic Azad University, Kermanshah Branch, *Culture in Islamic University* 24, Year 7 , No. 3, Pp. 353-370. [in Persian]
- Nijveldt M, Beijaard D, Brekelmans M & et al. (2005). Assessing the interpersonal competence of beginning teachers: The quality of the judgement process. *International Journal of Educational Research*. 43(1-2), Pp. 89-102.
- Pourkarimi J, Farzaneh M, Norouzi M, (2016), Analysis of professional competencies of school principals: Findings of a combined study, *Bimonthly of school management*, Vol. 4, No. 1, Pp. 1-25. [In Persian]
- Pourkarimi J, Gharleghi S, Homayeni Demirchi A, Karami MR, (2017), The mediating effect of professional commitment in the relationship between professional competence and job performance (Case study: University education experts Tehran), *Organizational Culture Management*, Vol. 15, No. 4, Pp. 833-856. [In Persian]
- Pourkarimi J, Keramati MR, Mohammadi A, (2017), Designing and Explaining the Professional Qualifications of Human Resources Experts, *Quarterly Journal of Management Studies (Improvement and Transformation)*. [In Persian]
- Salehi Z, Ahmadpour S, Bagheri A., (2018), Research and professional competencies of teachers of experimental sciences, *Journal of Science and Engineering Elites*, Vol. 4, No. 1, Pp.12-19. [In Persian]
- Salimi J, Mohammadian Sharif K, (2017), the relationship between psychological characteristics (conscientious personality) and components of professional competencies with teachers' effectiveness: Structural equation approach, *Journal of School Psychology*, Vol. 7, No. 2, Pp. 94-72. [In Persian]
- Kiani GH, Navidinia H, Momnian M. (2011). Critique of the National Plan: A Review of the National Curriculum Approach to Foreign Language Teaching, *Linguistic Research*, Vol. 2, No. 2, Pp.185-209. [In Persian]
- Koster B, Brekelmans M, Korthagen F et al. (2005). Quality requirements for teacher educators. *Teaching and teacher education*, 21(2), 157-176.
- Lee JF. (2019). Enhancing preservice teachers' professional competence through experiential learning. *Journal of Education for Teaching*, Pp. 1-5.
- Masoumpour A. (2013). Teacher Training and Promotion of Professional Qualifications of Chemistry Teachers, *8th Iranian Chemistry Education Seminar*, 6 and 7 September 2013, Faculty of Chemistry, Semnan University. [In Persian]
- Mathers C & Oliva M. (2008). Improving Instruction through Effective Teacher Evaluation: Options for States and Districts. TQ Research & Policy Brief. *National Comprehensive Center for Teacher Quality*.
- Mohammadi R, Khorsandi Yamchi A. (2017), Designing a Professional Competency Model for Assessors and Quality Scalers in the Higher Education System, *Bi-Quarterly Journal of Educational Planning Studies*, Vol. 6, No. 12, Pp. 79-106. [In Persian]
- Momeni Mahmoudi H, Rouhani Z, (2017), A study of the relationship between professional competencies and job motivation with the willingness of teachers to participate in curriculum development, *Quarterly Journal of New Approach in Educational Management*, Year Eighth, No. 3, Consecutive 3, Pp. 239-256.
- Motaharienejad H, Fatehichchenar F, (2017), The Role of Professional Competencies of Mathematical Teachers in Predicting Mathematical Academic Achievement of Ordinary and Special School Students, *Scientific-Research Journal of Education and Evaluation*, Year 10, No. Pp.38, 51-77. [in Persian]

- Sedghiani J. (2013), Factors Affecting the Success of International Technology Transfer Projects with the Support of the Facilitation Organization, *Scientific Journal- Innovation Management Research*, Year 2, No. 4, Pp. 53-80. [In Persian]
- Yuzbashi A, Pajoohi S, (2018), Identifying the professional competencies of professors in e-learning environments (Delphi technique), *Quarterly Journal of Information and Communication Technology in Educational Sciences*, Ninth Year, No. 2, Pp. 5-26.
- Zajaji Neda, Khanfir H, Aghahosseini T, Yazdani H, (2017), Identifying and explaining the basic competencies and professional development requirements of teacher training teachers in Farhangian University from the perspective of experts and faculty members Jundishapur Education Development, *Quarterly Journal of the Center for the Study and Development of Medical Education*, Vol. 8, Pp.149-159. [In Persian]
- Zari J, Imam Jomeh MR, Ahmadi GhA, (2017), presenting a model for an effective teacher and examining its appropriateness with the requirements of upstream documents of the Iranian education system, *Curriculum Planning Research*, Vol. 14, No. 28, consecutive 55, Pp.1-14. [In Persian]
- Shafizadeh H, Soleimani N, Shoriabi M, (2014), A Survey of the Current Status of Professional Competencies of Primary School Teachers in Garmsar, *Quarterly Journal of Leadership and Educational Management*, Islamic Azad University, Garmsar Branch, Year 8, No. 1, Pp. 83-98. [In Persian]
- Shinkfield AJ & Stufflebeam DL. (2012). Teacher evaluation: Guide to effective practice (Vol. 41). Springer Science & Business Media.
- Singla PK, Rastogi KM & Jain MS. (2005). Developing competency-based curriculum for technical programmes. Financial Support, 29.
- Snoek M, Dengerink J & de Wit B. (2019). Reframing the teacher profession as a dynamic multifaceted profession: A wider perspective on teacher quality and teacher competence frameworks. *European Journal of Education*, 54(3), Pp. 413-425.
- Sobhani Nejad, M, Tejdan A, (2015), Determining the Framework of Qualifications Required by Instructors and Teachers (Teachers of Technical and Vocational Education) in Technical and Vocational Vocational Schools, *Quarterly Journal of Skills*, Vol. 4, No. 13, Pp. 7-45. [In Persian]
- Tang SY, Wong AK, Li DD & et al. (2019). Re-conceptualising professional competence development of student teachers in initial teacher education. *Research Papers in Education*, Pp. 1-24.
- Taqva MR., Tabatabayan SH, Salehi

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال دوازدهم، ویژه نامه 1400

بررسی الگوی صلاحیت های حرفه ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان استان بوشهر

معصومه احمدی پور: دانشجوی دکتری، گروه برنامه ریزی درسی، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران.
سید احمد هاشمی*: عضو هیات علمی، گروه برنامه ریزی درسی، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران.
مختار رنجبر: عضو هیات علمی، گروه مدیریت، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران.
محمد بهروزی: عضو هیات علمی، گروه مدیریت، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران.

چکیده: نقش صلاحیت حرفه ای در تغییر نظام آموزشی بسیار تعیین کننده و غیرقابل جایگزین است. دستیابی به اهداف نظام آموزش و پرورش، بدون وجود معلمانی برخوردار از توانمندی‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای میسر نمی‌شود. به طوری که نقش صلاحیت حرفه ای در عملکرد معلم بازتاب و تجلی یابد. این تحقیق با هدف اعتباربخشی الگوی صلاحیت های حرفه ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان استان بوشهر انجام گرفته است. جامعه آماری تحقیق اساتید، کارشناسان و دانشجویان ورودی 96,97 و 98 می باشند. داده های تحقیق با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته و به روش نمونه گیری تصادفی، جمع آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. برای پاسخ گویی به پرسش های پژوهش و آزمون فرضیه ها و برازندگی مدل از آمار استنباطی و مدل معادلات ساختاری و روش حداقل مربعات جزئی (PLS) استفاده شده است. بر اساس نتایج بدست آمده ضرورت کسب صلاحیت حرفه ای بر مفاهیم صلاحیت حرفه ای تأثیرمعدناداری دارد. مفاهیم صلاحیت حرفه ای، خصوصیات دانشجو-معلمان در اجرای اهداف و عوامل تقویت صلاحیت حرفه ای بر مولفه های صلاحیت حرفه ای تأثیرمعدناداری دارد و مولفه های صلاحیت حرفه ای بر نقش صلاحیت حرفه ای در تغییر نظام آموزشی تأثیرمعدناداری دارد.

واژگان کلیدی: صلاحیت های حرفه ای، دانشجو معلمان، دانشگاه فرهنگیان.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیات علمی، گروه برنامه ریزی درسی، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران.

Email: hashemi@iaulamerd.ac.ir